

Ivan Cankar

EROTIKA

Založba Bird Publisher, 2011

Naslov izvirnika:

Erotika

Ivan Cankar

Ivan Cankar, 1907

Copyright © Bird Publisher, 2011

Založba:

Bird Publisher

DP, založništvo, d. o. o., Levčeva ulica 13, 1234 Mengeš

Telefon: +386 (1) 723 78 28

E-pošta: info@bird-publisher.com

www.bird-publisher.com

Urednik: Damjan Plut

Oblikovanje: Grafiza

PDF in e-knjiga narejena: junija 2011

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1(0.034.2)

CANKAR, Ivan, 1876-1918

Erotika [Elektronski vir] / Ivan Cankar. - El. knjiga. - Mengeš

: Bird Publisher, 2011

Način dostopa (URL): <http://www.bird-publisher.com/>

ISBN 978-961-6763-95-0 (pdf)

ISBN 978-961-6763-96-7 (mobi)

ISBN 978-961-6763-97-4 (ePUB)

257069056

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno reproducirati, prenašati ali uporabljati v izvirniku ali v prevodu v kakršni koli obliki in s katero koli tehniko, elektronsko, mehansko, s fotokopiranjem, snemanjem ali s katerim koli sistemom za shranjevanje, obdelavo in prenos podatkov brez pisnega dovoljenja založbe.

Ta e-knjiga je namenjena vaši osebni uporabi. Ni je dovoljeno prodajati naprej ali podariti drugim osebam.
Če bi želeli to e-knjigo podeliti z drugo osebo, prosimo kupite dodatni izvod te e-knjige vsaki osebi, kateri bi jo radi podarili.
Če berete to knjigo, a je niste kupili ali ni bila kupljena za vašo osebno uporabo, potem bi bilo dobro, da bi si kupili vaš lasten izvod te e-knjige. Zahvaljujemo se vam, ker upoštevate in spoštujete avtorsko delo vseh sodelujočih avtorjev in založbe.

Vsebina

Helena	6
Iz lepih časov.....	15
Dunajski večeri.....	25
Romance.....	32
Sulamit.....	32
Ob grobu tiranovem.....	33
Ivan Kacijanar	35
Na svatbenem potovanju	39
Kongfutse	40
Ungnadovi gostje	42
Romantika.....	44
Sultanove sandale.....	45
Dve niči	47
Intermezzo v nebesih	48
Slavina	49
Noveleta.....	52

Helena

1

Oj ta noč milobe polna!
Taka noč je bila takrat,
ko je Romeo otožen
stal pod oknom Julije.
A nocoj po beli cesti
izprehajamo se trije ...
Zdi se mi, da čutim v lica
njenih usten vroči dih.
Moj prijatelj se prikloni,
da v oči ji vidi sladke,
in rokó ji mehko stisne
in šepeče ji zaljubljen:
»Duša moja ljubezniva,
glejte tam valove tihe,
kak bleščé se v mesečini ...
Luna sveti se na dnu.
Ali ni svetla in krasna
kot visoko tam na nebu?
V srcu mojem slika Vaša
sveti se takó ljubó.«
In nagnila se je k njemu
in molčala ... ali takrat
zbolelo me je v srcu
in govoril sem otožen:
»Da, kak tam v valovih svetlih
sveti luna se vablivo,
kot bi čakala nestrpno
zaročenca poznega.
Ah, kakó v valovih tihih
sladko bi se tam sanjalo!

Tam bi srce pozabilo,
kar čutilo je nekdaj.«
S strahom me pogleda ona
in vsi trije obmolčimo;
luna sanja tam visoko,
sanja tiho v dnu valov.

2

Nad menoj se prva zvezda
jasno zableščala je,
lahna sapica večerna
vrh goré pihljala je.
Tam od vzhoda, od Ljubljane,
divna pesem se glasi,
glasne godbe čarne glase,
da jih čujem, se mi zdí.
In v dvorani razsvetljeni,
kako je življenje to!
Moje tožno srce hoče
v čarobno vrvenje to.
Oj to šepetanje sladko,
oj ta živi plam očés ...
In objemljejo se róke
v šumni, strasti, polni ples.
Kot bi rožico pomladno
hladni sever bil objel,
med svetlé vrsté Heleno
njen plesalec je odvel.
Ah kakó je čarokrasna,
kot ni bila prej nikdar,
ah kakó v očéh njegovih
vnemlje se ljubezni žar ...
Noč je pala nad Ljubljano,
godba obmolčala je,
nad goró s krvavim žarom
luna zasijala je.

3

In takrat sem postavil jaz
Heleni grad krasán,
najlepši grad, kar jih je kdaj
obžaril sončni dan ...
Ponosni stebri mramorni
kipijo do nebá,
in streha se visoko tam
od zlata lesketá.
In ózri se z balkona dol
po svetu naokrog;
tam vrti najkrasnejših rož,
tam zelen, senčnat log.
Nešteto gostov se hladí
po logu na klopeh, –
čuj, prav do grada sliši se
njihov razkošni smeh.
Takó vesele nisem nje
še nikdar videl jaz, –
kakó je srečen pógled njen,
kakó žareč obraz ...

V tem novem čaru skoro več
Helene ne poznam;
pod temno lipo senčnato
sedím na klopi sam.
Uvela roža tam leží
na poti pred menó, –
iz njene roke pala je,
ko šla je tod mimó.

4

Na licu nobenem gorjá ni,
le meni je srce tesnó,
Heleno v bleščeči dvorani
zaljubljeno išče okó.

Z lornjeto v prebeli ročici
med množico pestro sedí,
v sočutju goríta ji lici,
ko zró ji na oder oči.
Visoko tam sredi azurja,
zamišljena luna zre v noč,
k nji žalostni spev trubadurja
odplava sladkó vzdihujoč.
Ah pesem o strasti kipeči,
o vzdihih, o tajnih solzah,
ah pesem o čarobni sreči,
o sladkih, odbeglih sanjah.
Vzcvetel je iz temnega groba
opojni romantike cvet,
srcá polastí se miloba,
kot sen iz pozabljenih let ...
Kakó ti ljubezen ognjena
v nedolžnih očéh plapolá, –
ah, ti jih razumeš, Helena –
ti čuješ te prošnje srcá? ...
Postoj še! ... O kje v tem vrvenju
romantični sen je ostal?
Prijetelji, tu smo v življenju –
Applaudite! Zástor je pal.

5

Kot začarane stojé
hiše črne in grozeče;
tožno časih iz meglé
luč samotna zatrepeče.
Nad seboj visoko tam
vidim okna razsvetljena ...
Ah, to je njen gorki hram –
in pri oknu je Helena.
Na nebó, tja v noč temnú
zro očesca ji sanjava,

bog ve, kod sedaj lahnó
srečna njena duša plava.
Ali ji prihodnje dní
slikajo razkošne sanje?
Ali si nazaj želí
spet večere nekedanje?
Ah, zakrit je prejšnji čas
v njeni duši sanjajoči
in pozabljen, – kakor jaz
pod njé oknom v mrtvi noči.

6

Večerni mrak svoj črni plašč
razgrinja naokoli,
v skrivnostnem miru množica
po temni cerkvi moli.
A v mojem srcu ni mirú, –
kakó bi moglo biti?
Strastí mogočno morje – kdó
bi znal upokojíti?
Ne gleda mi v oltar okó, –
temnó je na oltarji; –
oči sta njeni zarji dve,
nebeško lepi zarji.
V teh neizpolnjenih željah
pretežko je živeti;
četudi ti ne ljubiš me,
jaz nočem več trpeti.
Objamem in poljubim te,
da v mehkih rokah tvojih
ugasne ta pekoča strast,
ta ogenj v prsih mojih ...
V trepetajočih lučicah
oltar tedaj zasije
in orgel veličastni glas

po cerkvi se razlije.
In zdi se mi, kot da bi pel:
»Klečite in molíte,
četudi srce brani se,
molíte in trpíte ...«

7

Od tam, kjer spava jasno sonce,
iz krajev pesmi in duhóv,
oj čarovnik, prileti k meni
od Gange zélenih bregóv.
Prinesi meni vse bogastvo,
najlepše bísere morjá,
sezídaj mi gradove svetle
od marmorja in od zlatá.
Življenje svoje dam ti zanje –
kaj hočem zdaj z življenjem jaz.
Samó trenotek mi še pusti,
da zrem ji zadnjikrat v obraz ...
»Poglej, Helena, té gradove,
ta blesk zlatá, demantov žar,
poglej, to je življenje moje,
poklanjam ti ga v zadnji dar.
Kaj ni že blede moje lice?
Kaj ni že moten pógled moj?
Poglej na vzhod, že sije luna,
umreti moram jaz nocoj.
Samó nocoj, nocoj me ljubi,
poljubi me enkrat samó,
da na gorečih tvojih ustnih
nebesa meni se pričnó ...«
– In iz dvorane zazveni spet
razkošen valček, šum in smeh, –
in v plesu ji drhtíjo udje,
ljubezen ji gorí v očéh.

8

Noč mrtvaška je tam zunaj:
ni ne zvezd, ne lune jasne;
moje srce je otožno:
ni ne sreče, ne tolažbe ...
Da razjasniš mojo dušo,
pridi duh iz svetle čaše;
da pozabim te, Helena,
pijem zdaj na tvoje zdravje ...
Dneva ní brez sončne luči
in četudi zvezde zlate
lepše kakor kdaj gorijo;
sreče ni brez tebe zame,
ni brez tebe je, Helena.
Ne ... jaz čutim, ko zrem nate,
da ljubiti me ne moreš ...
A povéj, kakó bi rasle
rože brez svetlobe sončne?
A povej, kakó brez nade
moglo bi srcé živeti? ...
Da ne vidim te nikdár več,
da pozabim te, Helena,
pijem zdaj na tvoje zdravje!

Ali roka mi omahne ...
O povej, kakó bi rasle
rože brez svetlobe sončne?
O povej, kakó brez nade
moglo bi srcé živeti?

9

Na zemljo dahnil je večer,
Helene ni nikjer, nikjer ...
Kakó drhti srcé bolnó,
kakó skelí sloznó okó ...